

TATINA PRIČA

U staroj konobi drago mi je sist na banak i gledat gajbe s grdelinima. Tata mi je priča kako je dide njega učija da bude judski, da radi i poštiva. Nije bija berekin, nije beštima, ali je volija vatat grdeline na baketinu. Navečer bi se moj otac pripremiya za zoru kako bi prvi doša s feralom na najboje misto da uvati grdelina. Sidija bi i čeka bidan, ali bi gušta kad bi ga uvatija. Grdelini su pivali, a sunce bi izlazilo. Doša bi doma gladan, žedan i sritan.

Šimun Grgić, 6. razred

TARAŠ

Napokon su došli ti prolitni praznici. Došlo je vrime kada će se svi učenici barem malo odmorit od školskih briga. Finila je ladna i dosadna zima. Zasjalo je toplo i veselo sunce koje svima donosi radost. Sva se dica u to doba viđaju i družu sa svojim prijateljima. Tako je činila i moja mater kad je bila dite. Čekala je svoje priajtelje da se okupe i rade ono šta najviše vole. A u to prolitno vrime najdraže im je bilo, virovali ili ne, taraš trišanja. Tad je postojalo jedno veliko i uvik puno sočnih plodova stablo trišnjje. I to su vam stablo oni običavali krasti. Vlasnici trišnjje su bili mrzovoljni, namrgođeni, stari Tomiša i njegova ćer Sonja. Tog su dana moja mater i njena ekipa odlučili poći na Tomišinu trišnjju. Došli su do trišnjje, sritni i optimistični jer su mislili da će taraš proć neopaženo ka i svaki drugi i da će se najist tiršanja i doć doma siti. Ali taj dan nije tako bilo. Stari Tomiša je bija na ponistri i sinja ih u lopovliku. Toliko se razljutija da je posla svoju ćer Sonju da ih lovi. Sonja ih je tako dugo lovila po pristavama, ali nasriću, svi su uspili pobić. Mislili su da su spašeni, ali nije tako bilo. Nedugo zatin Sonja in je došla na vrata i roditeljima rekla za taraš trišanja. Moja mater i njeni prijatelji poslin toga dugo nisu išli u taraš trišanja...

Anđela Raste, 8. razred

KENJA NA TERACI

Zbilo se to 1962. godine za vreme velikoga potresa ovdi u Živogošću i Makarskon primorju. A svitu moj, vele ti smo muke podnili. Biokovo se dimilo, popucale kuće, razbižala se stoka: magarad, koze, ovce,... Kokoši su se prije toga raskokodakale. Staro, mlado, dica u jauku došla u Živogošće na porat da bi bile u kućama od tvrdog kamena. A naš svit uvik pun škeraca i štrepetu. Tako u Grižama u susida Vlade osvanula kenja na vr vrca terace. Cilu noć i jutro reve li ga reve. Skupilo se nešto malo svita. Čudom se čude oklen je mogla doć kenja na teracu. Pusta pripovidanja – ovako i onako, a kenja i dalje reve. Niko susid reče da se kenja popela na od susida solar, malo je pošpalangala desnon nogon pa će unda drito priko susidnoga krova i drito na Vladinu teracu. Nastala cika i vika. Vlade kuka: „Ajme, majko, propast će moja kenja. Neman druge, nego zovi miliciju da dođe iz Igrana!“ Dođe ti komandir Đuro iz Igrana pravo u Griže. Doša, čudi se, a najviše se smije. Kaže on da nema druge – mora naredit da uzmu konope i skidaju ga naruke s terace. Tako njih četvoro: Malko, Đani, Zore i Tušina skidat će kenju. Vezali je oni užima i konopima. Dva se popela na teracu, a dva ostala doli. Pomalo je počeli spuštati. Za po ure je skinuli. A unda će Zore: „Ej, moj Đani, lakše je bilo kenju dignut, nego je spuščat!“

Martina Krželj, 7. razred

PRIČA MOJE MATERE

Sićan se tog zimskog ladnog jutra kad smo se moj brat i ja ujutro digli i kao obično spremili za igre na snigu. Jedna od najdražih mi je bila klizanje na žaki punoj slame i dugačkoj nizbrdici na kojoj smo napravili klizu. Dok smo se brat i ja onako promrzli i mokri spuštali pa penjali, u jednom trenutku vidjeli smo našu babu kako s pomnjom oda kraj naše klize. Onako staru i pognutu s opancima na nogama koje je sama napravila i jačermi koju je nosila kao plašt bez rukava od vune, sinila nam je ideja da nagovorimo babu da se kliza s nama. Kako ona to

nije tila, a ni mogla, mi smo je povukli za jačermu na šta je ona povikala da je pustimo. Nama to nije značilo ništa pa smo je i dalje nastavili vuć sve dok nije pala i okliznila se do kraja naše klize. Ne razmišljajući o posljedicama, brat i ja smo se smijali i doklizali sve do babe da bi je digli. Na sriću, babi nije bilo ništa, a nama kao doci ostala je ova priča koju pamtimo. U znak izvinjenja babi smo cviće odnili.

Josip Iličić, 6. razred

KOZA PRATITELJ

U selu blizu Podgorice živjela je familija moje majke. Moja bika je imala kozu. To je bila obična koza, ali ju je majka odbacila i bika ju je čuvala. Koza je naučila sve s bikom. Kuda on ide, ide i koza. To je bilo normalno dok je koza bila mala. Koza je narasla i opet isto. Niđe bika od koze nije mogla ić. Bika nije znala kako da prevri kozu da ne ide za njom, nego da stoji i brsti granje. Pokušavala joj pričat, al ne ide. Iđu one malo pa se bika sakrije, al ne ide ni to. Bilo puno neuspješnih pokušaja bijega bike od koze, ali nikako – koza je bila pametna. Jedino je bika uspjela da koza ne spava s njom u kočaku, nego u štali s drugim kozama. Će će, što će bika. Stalno je razmišljala o kozi. Nije mogla da ne razmišlja kada je koza uvijek bila tamo neđe blizu. Svako veče prela bika, i koza kraj nje. Dosjeti se bika nakon svih bezuspješnih dijaloga. Ima jedan panj Će su koze. Zavezat će maramu na panj i pored nje ostavit kudeljku da misli da je ona. Nadala se da će uspjeti, i uspjelo je. Bila bika snalažljivica. Otad preko dana koza je bila oko panja, a navečer išla spavat u štalu s drugim kozama.

Mihajla Gaši, 8. razred

MATERINSKI JEZIK

Mama mi je prije živila u jednoj zgradi ispid koje je vikendon bilo krcato dice. Svašta bi se igralo: graničara, nogometa, priskakanja laštika. lovice, sakrive i

vožnji bicikle. Ako je neko tija u miru pogledat film ili ubit oko, to je bilo teško izvedivo. Igralo bi se nasrid ceste, a ta ulica je bila prilično prometna. Svako malo bi naiša auto pa bi se moralo misati s ceste. Redovito bi se dica svađala. Jedno popodne većina je tila igrat graničara. Podilile su se ekipe i igra bi započela. Bilo je i navijača koji su vikali i svađali se, a neki stanari su se idili. U jednon trenu balun je umisto igrača pogodija prozor na zgradi. Svi su zinili, a onda su počeli bižat. Pošto su svi znali ko su krivci, vajalo je zadovoljit pravdu. Roditelji su odlučili skupit pare i popraviti taj prozor. Iz svega se toga rodilo i nešto dobro jer se iza zgrade počea uređivat jedan prostor kako bi se dica imala di igrat i kako više ne bi bila na cesti.

Katja Urlić, 4. razred

TATIN BROD

Prije mnogo godina, kad mi je tata bija dite, blizu naše kuće počela je izgradnja hotela Minerva. On je sa svojim prijateljima stalno smeta radnicima i gleda ih je kako rade. Umislili su se da se i oni razume u posa. Jednog su dana odlučili napraviti brod pa su im ukrali daske i odnili ih u šumu. Kad je napokon to čudo napravljeno, teškon mukon su ga odnili u more. Donesen je ispid Mediterana i bačen je u more. Niko od gostiju na plaži nije zna šta predstavlja to šta su bacili u more jer na ništa nije sličilo, a najmanje na brod. Moj se tata popeja na nj da ga prova. I prije nego šta se uspija popet, to se čudo potopilo.

Antonija Jakić, 4. razred

BERBA GOŽĐA

Moja baba je išla u berbu grožđa. tada nije bilo pente, nego se išlo na vesla. Tako su moja baba i susjedi ubrali puno grožđa i napunili kaić. Pošto je kajić bija nakrcan grožđem i u njemu je bilo puno žena, barba Ante, koji je bija mornar, jako je bija uzbuđen i reka je: „Lidija, vesla!“ Barba Ane i moja baba su

veslali svom snagom, ali se nikako nisu micali. Barba Ante je mislija da je kurenat i da se zato ne miču. Onda se okrenija i reka: „Lidija, nismo digli sidro!“ Svi su se smijali...

Lucija Urlić, 6. razred

PRIČA MOJE BABE

Moja je baka prije 40 godina došla u Podgoru iz Hercegovine radi posla u hotelu. Drugog dana na poslu jon je rekla šefica da se mora zadužiti za inventar. Pozvala ju je u skladište, dala jon papir i olovku i rekla da sidne na katrigu i da zapiše šta jon bude davala. Onda je počela: „Evo ti dva mantila, dva šugamana, dvi traverse, dva šudara, dvi intimele, dvi kanavace i dva lancuna.“ Treban li reći da moja baka nije razumila ni di da sidne, a osim mantila, nije imala pojma za šta se zadužuje.

Marija Rozić, 8. razred

KUPANJE

Baka mi je započela priču iz svoga ditiinjstva. Bilo je to u lito. Svima je bilo vruće i tili smo se ić kupat u more, a bilo nan je daleko za ić na noge. Moja sestra i ja sile smo na mazge i gegale se do mora. Na jednon mistu je bilo kamenja i onda je moja sestra otresla. Odma san otrčala do nje, ali se nisan mogla pristat smijati. ona se naidila i utekla doma. Pošla san za njon, ali ona je bila brža i sve kazala materi i ocu. Oni su me kaznili. Sestra i ja smo se puno volile pa je ona izmolila mater da me digne iz kazne. Mater ju je poslušala. Sutradan smo opet išli do mora, ali tada fala Bogu niko nije otresa.

Ena Marinović, 7. razred

IGRE

Ka mala uvijek san se volila igrati s bebama na solaru stare kuće. Pentranja uz skaline. trčanje po solaru i smija bilo je po cile dane. Dok je mater prostirala robu, ja san jon skirvala šudare, šugamane, lancune. Jedan me dan vidila i naidila se. Uzela je moje bebe i zaitila ih u borovinu. Trčeći u priši san se posklizala i zapela za jednu stinu. Maćala san gaće i škicala majicu pa se mater opet naidila. Nije mi se dalo više igrati na solaru ispod ponistre pa san našla drugu štaciju. Na ledini ispred kuće. Tu san imala komod. Pentrala san se prikoloz i cilo vrijeme nisam nikome smetala. Ruvinala san postole i uživala san u svojim berekinadama.

Toni Kržanić, 7. razred

U VRIME MOJE TETKE

Živilo se u kući sa puno čeljadi. Nije bilo vaki izumina ko danas. Kad zora cikne, morala bi poč zajiti vode iz čatrnje pa se umiti hladnom vodom. Nisam imala strava da ću ozeptati. Mater bi mi dala ručnik od bumbaka da se otarem. Mater mi je imala još tri ćeri. Išle smo zajedno po intradu. Mazgu bi osamarila i ja bi sila u intrešelj. Radilo se teško i bremenito. Uvečer bi se sidilo i pričalo. Nad komaštrom iznad vatre visija je bronzin. Peka se kriv ispod saća. Baba bi držala za traversu zadivenu kudilju s vunom i prela. Dide bi izdilja po dva tri drška za motiku ili mašklin. Čaća bi nasadiva srpove za žetvu. Ja bi se uvečer uresila. Metila bi kordun oko vrata pa bi izgledala ko prava prinčipesa. Obukla bi okraćanu sestrinu suknu. Lipo bi bilo tako siditi. I kad se zvizde na nebu nanižu ko đerdan, pošla bi prostriti krevet i umorna bi odma zaspala.

Stjepan Iličić, 7. razred

PRIČA MOJE BABE

Moja baba mi je ispričala svoj događaj iz djetinjstva. Bilo je to u proliće. Zrile murve opadale su sa cabla i vabile dicu. Najslađe su bile one na vr cabla. Tribalo se uspenrat do njih sa sićon u rukan. Mater bi zasvikala sa ponistre: „Svratat ćete!“, ali mi smo bili kuražni i popeli se na murvu. Čele i bumbari su bili brži od nas i izbužale bi većinu. Dija bi in opa u vrtal i gomilu. Mate bi nosija šćap sa sobon, ali ne bi bilo vajde. Dišperani i praznog sića skavalali smo se doli. Mari se oklizila papuča pa je otrešla o pod kliko je duga i široka. Za kaznu bi dobila šćap po kostiman.

Klara Borić, 7. razred

PRIČA MOGA DIDE

Sićan se toga ka da je bilo jučer. Još san bija dite kad san sa svojim ćaćon prvi puta iša lovit ribu. Uvatali smo par lipih bokuna. Kako je moja mater to lipo skuvala. Bija mi je to najlipši i najslađi obid u životu. Posli su mi pale žunte pa san spava do jutra. U subotu san sa kumpanjon kra tišnje susidi i gleda Anu kako materi ponaže streat robu. Ane je bila prava prinčipesa. Sa osan je znal i kuvat i čistit i peglat. Kad je ćaća ćuja da san kra susidine trišnje, dobija san pravi makarun. Nije to meni ništa značilo. Opet san se ja pentra i ćeka da me štufa. Druge subote san pa sa trišnje i iša u bolnicu. Šivali mi glavu, a i dobija san potres mozga. Još iman ožiljak na tintari. Brzo san se oporavija. U nediju san već opet divlja i vozija biciklu. Ani san ubra lipi buket cvića i reka jon da mi je najlipša na svitu. Pojubila me u obraz. To mi je bilo najboje lito u djetinstvu i uvik ću ga pantit.

Karmela Kurtić, 6. razred

BOŽJI PIVAC

Znate li vi šta je božji pivac?

E pa ne znan ni ja. Znan samo da mi je moja prababa Danka rekla da je to tica, malo veća, šarena perja, onako ko fazan.

„Ajde brzo, pođite vidit! Uvatila san božjeg pivca, eno ga u kokošaru!“ cila sritna zapovidila nan je baba. Nismo mi došli ni za misec dana dok nas nije fermala šibon i natrala da pođemo vidit to čudo. I imali smo šta vidit! U kantunu kokošara, izgubjena u babinu prijevodu, jadna išempjana stala je velika papiga ara. Pobigla je iz gajbe tete Vesele. Bija je to kus papige koju je teti Vesni donija njezin muž pomorac iz Afrike. Nakon kokošnjega pržuna bidna nikad nije bila ona ista papiga koja je govorila više od 150 riči. Sad je samo blido gledala i ponekad zakokodakala.

E, moja baba...

Grgo Šulenta, 5. razred

NEZGODA

Kad san išla bacit vršu, vidila san ti oca. Bija je na brodu. Počeja je govorit da buden oprezna i da ne padnen priko konopa šta su visili s broda „Davida“. Doša ti je otac i bacija vršu, malo ju je jače bacija i mobitel mu je upa u more. Bija je jut ka pas, a mater još juća...

Roberta Vela, 7. razred

PRIČA MOGA BARBE

Kad je moj barba bija mlad, unda je pita jedne prilike staroga barbu Tomu da je li istina da postoje „mačići“, a to van u našem selu znače patuljci. Stari Toma je reka da postoje i započeja je svoju priču... On i brat su radili u škoju. Navečer bi spavali u gajeti. Iza ponoći osjetili su da niko vuče gajetu, a gajeta je bila

stavjena na rudu, a to je inače larganje od kraja da kakva beštija ne uđe unutra dok oni spavaju jerbo dok čovik spava nije kapac, to jest zamjetit beštije. Podigne se on da vidi ko to poteže gajetu. Pošto je misec sja ka dan, on vidi na siki malu spodobu s velikin klobukon na glavi. Taj „mačić“ nije ima ni po metra. Reka je da su ga kasnije i drugi ribari vidili kako skače po sikama. Uvik su mu ostavjali ribe da i on ima šta za pojist. U narodu postoji priča da onaj ko ima svog „mačića“ da dobro lovi ribu...

Mate Talijančić, 8. razred

BOŽIĆNI OBIČAJI ZA VRIME MOJE BABE

Bija je Božić. Ošla san u babe na selo. Sve je bilo lipo okićeno i buno božićnoga duha. Svitlucava jelka, puno stol 'rane. Na prozoru šenica s tri sviće u njoj. Sve san mogla svatit, ali nikako onu slamu šta je razbacana po podu. Odma san ošla pitat babu objašnjenje. Ona, onako stara, sidi kraj kamina i gleda u vatru koja je gorila ka moja znatiželja. „Sinko moj, to su ti običaj moga ditinjstva. Slama nan označava Isusovo rođenje u štalici. Kad san ja bila dite, vako ti je to bilo. Prid Božić bi se kuća čistila i krečila. Obavezno bi išli na ispovid kod popa kako bi svoju dušu pripremili za dolazak maloga Isusa. Na Badnjak se cili dan postilo. Ilo bi se kruva i vode, di koja jabuka ili naranča. Tada bi ćaća moj iša po jelku pa bi mi dica kitili. E, nije u moje vrime bilo ovi lipi kuglica. Mi bi uzeli kartona pa od njega pravili ukrase. Svi bi lipo pivali božićne pisme i veselili se Isusovom dolasku. Uvečer bi did i ćaća ošli po badnjak, komad lipog drveta, koji bi stavili na ognjište. Slama bi se razbacala po kući pa bi se mi dica igrali na njoj, pričali priče, pivali i čekali do kasni sati kad bi bilo vrime za poč u crkvu na ponoćku.“ „A, ko bi vas vozija u crkvu?“ pitan je ja. „E, moje dite. Nije tada svak ima auto. Išli bi na noge po snigu. Nako mokri i promrzli slušali bi misu. Koliko bi puta zaspali pa bi nas mater probudila kad bi bilo misa gotova. Unda bi se svima čestitalo Božić i na noge opet nazad kući. Odma bi se sjatili oko ognjišta da se ugrijemo. Prije mise bi mater navisila malo suvoga mesa da se

kuva pa da pojedemo malo prije spavanja. Ne bi bilo ništa lipše, nego pojest štogod lipa, ugrijat se i odtić leć dok vanka pada snig. Ujutro bi na stolu bilo malo orasa, koja naranča, jabuka i ona posijana šenica sa svićan.“ Prekinen je i upitan: „Pa čekaj baba, šta van mater nije izvadila kolača na stol i šta ste dobili ispod bora?“ Baba se samo slatko nasmije i nastavi svoju priču. „Ma kakvi kolači, bilo bi malo uštipaka i fritula i to ti je sve. Ručak bi bija lip, najlipši u ciloj godinei. Posli bi se mi dica igrala na snigu sve dok se ne bi smrklo. Dico moja, vi danas iđmate sve, ali meni je Božić iz mog ditinjstva osta u najlipšem sićanju. Nismo imali puno na trpezi, ali srce nan je ispunjavala jubav, radost i toplina.“

Ivona Iličić, 8. razred

PRIČA MOGA DIDA

Bija san sedmi razred. U razred san iša s dva susida koji su mi tada bili najboji priajtelji. Taj dan, prvu uru u školi, tribali smo pista ispit. Nas trojica nismo stigli učit jer smo cili dan igrali na balun. Odlučili smo da nećemo doć prvu uru, a učitelju ćemo kazat da smo slučajno zakasnili. Stigli smo u razred cili uspuvani i učitelju kazali da nas je jedna stara baba zamolila da joj od njene suside donesemo spize. Učitelj se nasmija i reka: “E, dico, dico! Sad ću van svakon od vas postaviti jedno pitanje. Ako budete znali, dat ću van pet, a ako ne, onda ćete sljedeću uru pisat ispit. “Svakoga od nas trojice posla je u kantun. Izvadija je tri papira iz njegova škafeta i na svakom napisa *Što ste sve od spize odnili toj babi?*

Nažalost, nas je učitelj ton finton privarija pa smo sljedeću uru tribali pisat taj ispit.

Gina Marinović, 8. razred

ZGODA IZ AUSTRALIJE

Pričala mi moja majka svoju zgodu iz Australije. Kad je tamo živila jednom se dogodilo da su ona i druga dica spavala popodne dok je dadilja ošla do dućana. Kad se vratila, imala je šta vidit. Vrata su bila otvorena. Lopovi su provalili u kuću i odnili neke stvari. Dadilja je pozvala policiju. Sva srića da su dica bila pokrivena dekon. Mamini roditelji se toga sićaju i dan danas.

Mia Šulenta, 6. razred

KUNIĆI

Moj tata je naviše vrimenta provodija u igri sa svojim rodijakon Nevenon. Tako su jednoga dana lutajući po Drašnicaman vidili lipe kuniće koju su bojon sličili na zečeve. Imali su samo jedan problem, kunići su bili u tuđoj štali. Nakon dugotrajnog i pomnog planiranja u brznoj noćnoj akciji, oslobodili su kunića. Sakrili su ga u borovu šumu ispod kašete za voće i na nju stavili kamen. Hranili su ga svaki dan kupuson iz obližnjeg vrtla nekog mještanina. Bili su sigurni da njihovu tajnu niko ne zna, ali Nevenov otac je redovito pratija svaki njihov korak. Jednoga je dana tako Nevenov otac čuva stoku i gleda di je. Tako je ugleda njih. Jedan dan nisu išli dat hranu kuniću pa je kunić iskopa rupu i pobiga. Neven je proša sa šibon, a moj tata s ukorom da će ga reć materi ako to više ponovi. Moj je tata ozbiljno svatija prijetnju i to se više nije ponovilo.

Kate Prpić, 6. razred

BUNAR

Bilo je lito. Mi smo se ka dica okupljali navečer oko sedan kako bi se igrali caje i lopova. Ja san bila lopov sa još dvoje mojih prijatelja. Nas su lovili. Pa je mrak. Bižala san kroz vrtle. Upala san u bunar koji je ima poklopac na rešetke. Zvala san ih u pomoć. Nisan mogla izvadit nogu. Kad su došli, počeli su mi pomagat, ali nisu uspili. Mene je toliko bolila noga da san je sama morala izvadit. Bila je

puna ogrebotina. Kad san došla doma, dobila san još batina od matere jer san zakasnila doć doma.

Ela Šulenta, 6. razred

TIĆI

Kad mi je ćaća bija mali, živija je za tiće i s tićiman. U ranu jesen kada predikudije lete, on bi ćeka subotu i nediju ko ozeba sunce. Suboton večer nazva bi ga stari Nino Ćikara da usiće granu od draće i ubere bušnjca. Svaki bi mora bit duži od lakta da ih može lipo utvrdit. Ujutro rano triba uvatit misto na gomili na Ratcu di je bila pošta za lovit tiće. U cik zore našli bi se na pošti, namistili bi granu, namazali višćon baketine i rasporedili po draći. Oko grane bi se tada stavjale kajbice s grdelinima, verdunima i faganelima da svojon pismon privuku druge tiće koji bi sletili na grane i lovili se na baketine. Ćaća bi ćuča iza gomile i kad bi se tić uvatija, srići nije bilo kraja. Trća bi po tića. Pada bi priko gomile, ali ga ne bi pustija. Cilo bi jutro ćistili tiće maslinovin ujen od višća i probirali između njizi najboje buduće pivaće. Iša bi doma cili sritan, cili šporak od lipila s dva tri grdelina.

Nema više ni starog barba Nina, nema više ni takvih grdelina.

Šime Glamuzina, 7. razred

BABA I DIDA

Kad je dida bija mali, oša bi s prababon Dankon na Hvar kajićem. Posli radnog dana vraćali bi se kući. Dida bi lega na provu dok je prababa timunila. Dida je s prove ciloga zamantana od sunca probudila i skoro otpuvala truba ogromnog prekoocenaskog broda. Dida je brže boje uzeja timun u ruke i maka se od toga nepreglednoga zida što se iznenada stvorija isprid njih. Kad se spasija od broda, dida je pita babu što se nije makla, a ona mu je mrtva ladna odogovorila:“A, bogati, šta se nije maka on!“

Gabriela Šulenta, 8. razred

JANJE

U ditiinjstvu san čuvala ovce i janjce na Blacama, kraj izvora vode. Blace su između Igrana i Drašnica. Jednoga dana, kad san išla doma, izgubila san jedno janje. Pripala san se da će me mater i ćaća vikati. Tražila san janje sve do mraka, ali ga nisan našla. Došla san doma i rekla materi, a mater je uzela feral i ošle smo nazad na Blace tražit janje. Kad smo došle tamo, našle smo ga kraj izvora kako tužno bleji. Uzele smo janje i ošle doma obadvi sritne.

Ivan Lulić, 4. razred

RIBANJE

Kao i svakog jutra, i tog smo jutra išli bacat mrižice i podić vršu. Kalali smo kaić u more i pošli. Kaić je zna put do prvog mista na kojien ćemo zapasat mrižicu. Veslali smo po moru pažljivo kalalajući mrižicu u more. More je bilo mirno. Bonaca. Samo pokoji galeb je letija oko nas. Otplovili smo dalje do sinjala ispod kojeg nas je čekala vrša. Polako smo išali na kaić. Iz vrše je virija ugor, fratar, ušata i pokoji crnac. Zadovoljni ulovom vratili smo vršu s malo mamca u more i pošli išat mrižice. S mrižicama u kaiću krenuli smo na žalo pribrat ih i izvadit ribu. Ovi put nas mrižica nije iznevirila dok smo je pribrali, u njoj smo našli špara, škrpinu i ovčice. Bilo je to uspješno jutro, mirno more i dobar ulov.

Nikolina Rozić, 6. razred

KRAĐA TIRŠANJA

Posli školi moja bi mama sa svojini prijateljiman krala trišnje u susida. Ostavili bi borše iza ograde i unda bi se verali priko ograde. Jedan bi gleda da vidi kad će doć susid. Ovi šta su se išli verat priko ograde uspeli bi se na vrh drva i brali trišnje. Jednom ovi šta je čuva stražu nije vidija da gazda dolazi i da i on ide brat

trišnje. I unda kad su se svi spustili sa stabla i pobigli, samo jedan cotavi je osta. Kad se on spušta, gazda ga je uvatija za nogu i gađa ga trišnjana.

Margareta Letica, 6. razred

MAMIN NESTAŠLUK

Kad je moja mama bila mala, bila je nestašna. Njena mama, moja baka, je pila previše kave. Jedno je jutro baka zamolila moju mamu da joj skuva kavu. Ona je odma zakolotala očiman i krenila je pristavit. Mama je odlučila da svoju mamu odvikne od kave pa je stavila umisto šećera so. Baka ništa nije slutila. Samo je veselo pivala. Kad ju je srknula, nastala je nered. Baka se zacrvenila od ljutne i počela pljuvat kavu iz usta. Moja se mama sakrila u sobu i nije iz nje satima izlazila sve dok se baka nije smirila od bisa.

Matija Barić, 6. razred

PEGLANJE

Kad je moja mater imala oko sedam godina, sestra ju je učila voziti rošule. Nakon nekog vremena otišla je doma i spremila rošule u kantunal na kojemu su bile škare. Škare su pale i iskidale lancun s posteje. Moja se baba naidila i očitala mojoj materi bukvicu. Za kaznu je morala opeglati cilo brime robe.

Nika Ivandić, sedmi razred

BABINO DITINJSTVO

Moja baba se rodila u Podgori. Njezin tata Šimun – ribar i mama Čelenka imali su šestoro djece. Moja baba Nada imala je tri sestre i dva brata. U ono vrijeme nije bilo puno toga šta mi danas imamo. Nije bilo televizije, radio je bio velika stvar, a igračke su bile ritka stvar. Dućan je bio centar mesta, a hrane je bilo malo. Ceste nije bilo. Parabrod je vozio iz Makarske za Podgoru. Moj pradić Šimun radija je da bi prehranija obitelj. Baba mi je često pričala kako su se dica u ono

vrime igrala. Jedna od takvih priče ide ovako: „Jedno jutro ja i moja braća i sestre izašli smo vanka igrat se na starom mulu. Za stari je mul bila privezana barka s voćen. Došli smo do barke misleći da barba spava u brodskoj posteji. Uzeli smo lubenicu, a barba je u taj čas pogleda kroz brodsku ponistru i počea beštimat i lovit nas po mistu. Mi smo utekli u staru kalu i sakrili se dok barba nije oša ća. Načeli smo lubenicu i izili je. Srićon barba ništa nije oda roditeljima, inače bi dobili baraškade.“

Može nan se činit da je unda bilo gore nego danas. Pitanje je šta je boje, a šta gore. Svako ditinjstvo ima svoje priče.

Silvija Mrkušić. 5. razred

BURA NA MORU

U mojon mladosti bija je težak život. Nije bilo ni motora, ni mobitela. Ima san zemju na Hvaru u Turušini koju san obrađiva sa svojon obitelji. Ima san gajetu bez motora na idro i vesla. Jednoga lipoga dana otišli smo moj brat i ja da bi obradili nešto zemje i ulovili malo ribe sa vršaman da bi se priranih, ali u po kanala zapunila je velika bura i iskidala nan je idro. Borili smo se vesliman, ali da bi se uvatili kraja, bilo je nemoguće. Naiša je jedan veliki brod i mo smo mu mavali i mavali. Na sriću opazija nas je. Doša je do nas i povuka nas u Igrane. Tako smo se spasili.

Leonarda Antičić, 5. razred

MURVA

Iza onoga rata, 1941. godine, kad je moja baba bila dite, bila je velika glad. Bilo ih je devetero dice, akruva malo. Jednom predvečer popela se na murvu da štagod pojide. Trpala je murve u usta ka da jon je zadnji put u životu. Kad se skoro najila, u zadnjen zalogaju je s murvon u usta strpala i gundevalja. Od tada više nikad nije mogla murvu ni pogledat.

Ivan Prug, 5. razred

KANAVACA

Bilo je to prije 40 godina. Baba je ošla u kupovinu ribe. Tada je ugledala jednog lipog, crnog, kršnog momka. Bija je ribar. Nakon nekog vremena pozva ju je da dođe na brod. Baba je pristala. Ribar joj je cilo vrijeme govoriya da mu donese dvi kanavace. Ona se nije snalazila u poslu jer nije znala šta to znači. Ribar nije imao snage to više ponavljat pa ju je istira s broda. Baba je sva potištena morala ići s broda i odlučila je da sljedeći put mora naučiti te riječi, ako se misli s njim sporazumit.

Stefani Borić, 8. razred

USISIVAČ

Jednoga dana dide i baba su odlučili staviti novu bonograciju. Moj je dida velika picajzla i jako pedantan čovik. Zamolija je babu da drži usisivač ispod rupe di će on bušiti. Baba je spremno uzela usisivač i namistila se. U to je naišla moja mama. Ugledala je didove plave gaće i babinu crvenu kosu koja je postala bila bilcata. Umirala je od smijeha. Oni su je blido gledali. Kad je uspila doći do zraka, rekla im je da baba uopće nije upalila usisivač.

Sara Urlić, 8. razred

LIPA VRIMENA

Moj dide bi se digno prije nego bi sunce izašlo. Upalija bi leut i vesla do škoja. Lako bi bilo za vrijeme bonace. Za vrijeme bure i oluje bilo je jako teško. Triba mrižu baciti i ribu uloviti za priranjiti obitelj. Nekad bi se mriža isparala pa bi je trebalo krpati i to na ruke. Ulov bi nekad bija bogat, a više puta loš. Nije bilo mobitela pa za vrijeme oluje nisu imali kontakta, a more krije opasnosti. Kad bi se u selu šta god dogodilo, žene bi mavale bilin lancunima s vrh sela ili bi zapalile vatru kao neki znak za opasnost. Tada bi se ljudi kačićin vraćali iz škoja nazad

ponovo na vesla. Baba bi čistila ribu doci za večeru jer je to bila većinom dalmatinska spiza. Ako bi bija koji rak, zavladao bi opće veselje. „To su bila lipa vrimena“, rekla bi meni moja baba, „Bez tehnologije, mobitela, struje. Samo voda iz gustirne i svića uljenača. Ljudi su se više družili i pomagali, za razliku od danas.“

Josipa Antičić Lović, 8. razred

PRIČA MOGA TATE

Bilo je to daleke 1975. Ima san šest ipo godina i taman san kupija knjige za poč u prvi razred. Moj brat i ja ukrcali smo se u našu malu gondulu. Išli smo lovit špare na srid naše vale. Bija je osmi misec i vala je bila puna judi koju su plivali i sunčali se na plaži. Bacili smo sidro i počeli lovit ribu. Kad san pogleda prema plaži, vidiya san da svi stranci bižu ća iz mora. Pogledan brata, a on viče: “Dupin, dupin!”. Pogledan ispid prove i vidin peraju. Gledan di će, a on ravno na žalo. Dica skiču. Boje se. Dupin ravno među njih i nasuka se na žalo. Brat i ja brže prema njima. Vidili smo da je dupin teško ranjen. Skupilo se puno svita i domaćih judi koji su dupina brzo ukrcali u kamijon i odveli veteranu u Makarsku. Kako smo posli čuli nije mu bilo spasa. Bilo mi je puno ža. Tako je završilo moje zadnje slobodno lito.

Ante Cvitanović, 6. razred

LADNO MORE

Biokovo je prikrija bili snig. Moja mater je čuvala svog mlađeg brata i sestru. Šetali su po rivi koju je grijalo lipo zimsko sunce. Došli su do vlake di se navlače brodovi. Moja mater in je rekla da ne idu na vlaku jer će past u more. Dok in je ona pokazivala di bi mogli past, ona se sama poskliznila i upala u ladno zimsko more. Na kraju su oni njoj pomogli da izađe iz mora.

Nenka Vela, 3. razred

DITINJSTVO MOGA DIDA

Počėja je moj dida: “Dite moje, odila su dica u pašu, čuvala su blago. Mi smo imali velikog ovna i jarca. Tetak mi je napravija samar za jarca i mi bi na nj uprtili s obe strane drva za ložit. Po dva bi nas sidila na ovnu pa bi nas digod oborija na tle. A kad bi na nj vezali konopon malo drva i šume, počėja bi trčat i skakat dok taj teret ne padne s njega. Nije se imalo vele vrimenta za igrat pa nan je i to bija gušt.“

Tina Vladimir, 3. razred

IGRA

Kad san bila mala, uvik san se igrala s

dicon iz komšiluka. Svi bi se sjatili na guvno kraj stare pojate. Po zidovima pojate bi mećali naše igračke. To su bili bokuni starih pijata, čikara, bukica. Sve bi ipo poslagali da pari ka da je u kredenci. Jedanput dođe stari dide čija je bila pojata. Počne mavat bagulinon, rondat i beštimat na nas. Sve naše igračke je pojita po vrtlin. Tako itajući se, posiće se na staru čikaru. Mi smo crkli od smija.

Nino Kržanić, 3. razred

MOJ TATA

Kad je moj tata bija mali, volija je ić s materon u park. Kad je došlo vrime za školu, bija je odličan. Njegov brat mu je pomaga i branija ga, a i on njega. Moj ćaća je bija dobar i volija je radit. U poslu bi se uvik snaša. U školi se volija uvik natjecat. Bija je iskren i svima je pomaga.

Monika Beus, 3. razred

MOJA MATER

Moja mater je bila živo dite. Kad je imala devet miseci, baba ju je stavilaq leć u zivku. Nakon nikog vrimenta izašla je iz zivke i počela odat po kući. Baba je mislila da su lopovi po kući jer je čula šuškanje. Nije mogla zamislit da njeno dite može samo izać iz zivke s devet miseci. Tako je moja baba ipak svatila da u kući nema lopova, već da je to njeno dite proodalo.

Marina Lovreta, 3. razred

VIŠTICA

U selu su jednoj ženi stalno govorili da je vištica. Nećaci su je odlučili špijat i pratiti je šta radi. Vidili su da se namazala crnin bronzinom. udarila šćapon po kaminu i u ton času nestala. Kad su nećaci vidila šta se desilo, jedan se namaže isto tako i udrija šćapon po kaminu. Najedanpu dođe vitar i odneseqa na Biokovo. Tamo di je doša bilo je puno vištica i one su pred njen iznile ića i pića. Kad je on počēja ist, u taj čas su svi oko njega nestali. Kako je njizi nestalo. on se posli dan dva vratija kući i svima to ispriča. Stara teta vištca se više nikad nije vratila.

Ivona Kelava, 3. razred

MAMINO DITINJSTVO

Jednoga dana mama i ja smo sidile na plaži. Gledali smo gajetu našega dida i pradida. Bila je to stara gajeta s feralon s koje je mama s didon lovila ribu. Jednom ih je uvatila nevera. Nebo se sorilo na more. Nigdi svitla, samo je gajeta ronila u val. Dida je moju mamu čvrsto drža da ne upadne u more. Bija je to litnji neverin.

Karla Grgić, 3. razred

KUPANJE

Jednog vrućeg ljetnog dana, moja mater je poželila ići na plažu. Ošla je pitat dopuštenje svoje matere, moje sadašnje babe.

„Mama, meni se ide na plažu. Reci da smidem!“

Baba je odlučno zabranila jer je zvizdan i nije vreme za ići na plažu. Moja mater se išuljala iz kuće i zajedno sa susidovom dicom ošla na plažu. Banjali su se i guštali cilo popodne. Baba se zabrinula kad je nije našla u sobi. Dozivala je na sav glas: „Antonijaaa!“

Jedan čovik sa svoje gajete je to čuja pa i on poviče: „Slavice, eno je unde na Maloj plaži. Banja se sa dicom.“

Kad je mater došla u kuću, baba je vikala na nju. Čak joj je prilipila dvi pljuske. Znala je da je zgrišila i obećala je da se to više neće ponovit. Pokunila se i ošla u sobu. Kazna joj je bila zabrana kupanja za cilu nediju.

Tonka Okić, 3. razred, PŠ Igrane

MOJ DIDE

Moj dide je cili život proveja na moru. Ka mulac bi jedva čeka da pune vitar. Diga bi sidro i spustija bi idro. Rano u zoru bi u svojon gajeti otplovija i orca prema škoju. Kad bi punija reful i zavaja botu s bande, did bi se vas smočija i sočno zabeštima koju beštima. Boria bi se s moren, čvrsto je temun drža i u žuje nije gleda. Najlipše mu je bilo kad bi materi moga donit ribe, a onda poslin večere s ćaćon bevande iz potića popit. Doveja je on sebi i ženu sa škoja, to je baba moja. Sad moj dide s parapeta u more gleda i rado se sića svega.

Mia Mihaljević, 3. razred, PŠ Igrane

DITINJSTVO MOJE BABE

Baba mi je pričala o svojoj mladosti. Kad je bila djevojka, nisu imali igračkica za igru, pa su se sami snalazili. Beba koja je bila napravljena od stare štrance. Ljuljala se na užetu. Umjesto školske torbe imala je staru boršu od vrpce. Vrime karnevala je bilo za svu djecu zanimljivo. Majci bi izvukli stare vuštane iz škrinje. Maškarovali bi se i išli po susjedstvu. Juri bi im davali koje jaje, suhu smokvu ili po koju naranču.

To je bila kratka besjeda moje babe.

Duje Talijančić, 3. razred, PŠ Igrane

IZLET

Jednog jutra osvanjalo je lijepo dan. Čaća, majka, brat i ja otišli smo na izlet sa kajakom. Ukrcali smo se u kajak. Ja sam odrišala provu, a Duje krmu. Čaća je uzeo manicu i upalio motor. Sjeo je kraj remena i okrenio provu prema Hvaru. Puh je donji vjeh. Nakon pola ure došli smo na Hvar. Majka, brat i ja smo se kupali, a čaća je bacio parangal. Nakon objeda čaća je išao dignuti parangal. Ulovio je dosta ribe. Još smo se malo kupali, a onda obojili vinograd. Pridvečer je Duje išao kajak. Čaća je upalio motor i polako smo se uputili prema Igranu. To mi je bio nezaboravan izlet.

Ana Talijančić, 2. razred, PŠ Igrane

MOJ DIDA

Moj dida je rođen 1936. godine. Tada je škola bila u Muravi. Moj dida je volio oditi na more i loviti ribu. Noću sa feralom lovio bi sardale i onda bi ih pekao na gradele. Tad je bilo ribe, ali nije bilo kruva. Ribu je pekao na kaminu. Uz ribu bi pripremio maslinovo ulje. Maslinovo ulje bi dobijao od maslina ručnom preradom u turnju, koja je bila u Samostanu Živogošće. Ima je domaću lozu i od

nje bi pravija domaće vino. Moj dide je tad imao ovce i koze i mliko od koje bi dobija domaći sir. Puno je radia, i bija je sritan.

Klara Bulić, 3.razred, PŠ Živogošće

DIDE I NJEGOVI ŽIVOT

Moj dide i pradi i prabaka živili su u starom selu Petričevići. Tu je bila jedna kamena kuća koja je imala podrum gdje su bili badanj, bačve s vinom i velika kamenica s maslinovim ujem. Dide sa sestrama i braćom su spavali na prvome katu di je bija komin i di se kuvalo. Iznad njega je bila komištra. Na šufitu su spavali did i baba. Tamo su bile škure i škrinje s raznim stvarima koje su najviše volila dica.

Paola Petričević, 2.razred, PŠ Živogošće

MOJ DIDE

Moj dide kad je bija mali je najviše volija gledat svog oca kako plete krtole, krošnje, demežane i vršve. U krtole i krošnje bi brali masline i smokve, a u demežanama bi nosili vino u polje težacima. Sa vršvama su lovili ribu.

Sidili bi i tata i dide na katrigama i kaziva bi mu kako triba plest od pruća.

Tako je i moj dide naučija plest krtole i vršve.

Sad i ja kad odem u konobu, vidim svog dida kako i on plete. Možda i ja sve to naučim.

Noa Zloić, 4.razred, PŠ Živogošće

DIDINA ŠTORIJA

Ispričat ću vam štoriju o jednoj zgodi moga dida kad je bija mali. Dida je odrasta u starom dilu Splita, Radunici. Dida i njegova ekipa išli su u lupeštinu poma i kukumara iz tuđega vrtla. Kad ih je čuvar vidiya, puca je u njih, ali na svu sriću to nisu bili pravi meci, nego meci punjeni solju. I moga dida je pogodija jedan metak. To ga je puno peklo. Nije smija reći materi pa je mislija to sam izličit. Na ranu je stavija cukar, ali to nije pomoglo. Rana se zacrvenila i pekla još više. Na kraju je ipak mora ić u likara.

Ja mislim da je to bila luda ideja moga dida koju ja ni u ludilu ne bi napravija.

Roko Biličić, 3.razred, PŠ Živogošće

ZGODA MOJE MATERE

Moja mater je najstarije dite u svojoj obitelji. Kada se rodio njen brat, ona je imala 10 godina i svaki dan posli škole morala je čuvati brata dok im mama je mama bila na njivi. Brat je imao tek godinu dana i tek je naučio prve korake. Čaća mu je kupio lipe, smeđe kožne papuče u čašiji. Odjedanput dok je mater gledala dicu kako se na ulici igraju graničara, brat je na sebe izlio lavor vode i stopio sve na sebi, a nove su cipele bile pune vode. Moja mater ga je brzo prisvukla, a nove je papuče stavila u šporet da se malo osuše. Šporet je bija samo malo topal pa se ona nadala da će se papuče osušit dok joj se mater i ćaća ne vrate kući, da je ne bi korili da nije pazila na brata. Ali prije svih kući joj je stigla baba i naložila vatru u šporetu da može skuhati večeru.

Mater je bila u dvorištu i nije ni slutila šta se sprema. Dok se večera kuvala, počelo je nešto dimit iz špareta. Bile su to pečene papuče njenog brata. Mater kaže da se i danas sića kritika koje je dobila zbog toga.

Marija Franičević 3. razred, PŠ Živogošće

Bilo je to u jesen 1944. Krenio sam u prvi razred. Bio sam najstarije dite u obitelji. Zbog siromaštva ima sam samo jedne kratke gaće bilkaste boje i nisan ima postole, nego sam bija bos. Škola je bila u Muravi. Baš taj dan je Italija napala Jugoslaviju. Avion je letija iznad našeg mista, a bombe je baca na Malu Dubu. Bilo nas je oko dvadesetak đaka i učitelj nas je raspusta i reka da do daljnjeg nema škole. Nakon par dana nas je obavjesta da škola u Muravi neće raditi nego da ćemo nastavu imati u Postinju u jednoj špilji. Zato što nismo imali uvjete. Tu sam u špilji, škola se prekinula sve do završetka rata 1945. godine kada je Njemačka kapitulirala. Godine 1945. svi smo se radovali jer je rat završen. Nakon 15 dana u školi je ponovo organizirana nastava. Tu sam završio 8 razreda osnovne škole, a posli sam iša u industrijsku u Tivtu i završio 1953.

Leon Perić, 4.razred, PŠ Živogošće

RIBAR

U starome portu gajeta stoji.

Cik zore kalma bonaca na more pala,

ka da je znala da stari ribar u

moru mrižu ima.

Rukama starin,

punim friži,

gajetu on svoju iz porta odriši.

Motor on na manicu pali,

šešula mu pod rukon stoji.

Mriža puna oborite ribe,
njega čeka,
ko će platit toga gušta,
dok gajeta
put porta pomalo klapa,
ribara za mulon čeka
njegova klapa.

Sara Vuinac, 3. razred, PŠ Živogošće

MOJ DIDA

Dida mi često priča o svom ditiinjstvu koje je proveja u Muravi sa svojim tatom, mamom, bakom i tri sestre. Škola je bila pokraj njegove kuće uz cestu na kojoj se igra s drugom djecom. Nisu imali balun pa su ga sami pravili. Zvali su ga krpaš. Posli četvrtog razreda je putova u školu brodom u Makarsku. Put je bija dug pa su se na brodu činili razni škerci. Na brodu je bilo napisano puno domaćeg rada. Dida misli da su imali puno lipo ditiinjstvo. Često i ja razmišljam o tome kako je to bilo lipo.

Marino Grbić, 3.razred, PŠ Živogošće